

Arcymistrzowskie epolety czyli norma po raz drugi

Cieszyć się trzeba, że rośnie liczba młodych i bardzo młodych szachistów, którzy piszą do naszego czasopisma. Jeszcze więcej radości dostarcza fakt, że odnoszą oni sukcesy, o których warto pisać. Jan Malek (17 lat) zdobył właśnie swoją drugą normę arcymistrzowską. Gratulujemy.

Aix-en-Provence Dole Trophy International 2024 był największym turniejem szachowym we Francji od dłuższego czasu. Zorganizowany został przez Echiquier du Roy René w Aix-en-Provence we Francji w dniach 20-28 lipca 2024 roku. Arcymistrzowski open wygrał osiemnastoleni GM Pranesh M z Indii. Zdobył 7,5/9. Czterech zawodników: GM Pierre Laurent-Paoli, GM Abhimanyu Puranik, GM Maxime Lagarde i GM Bharath Subramaniam, uzyskało po 7 punktów. Łączna pula nagród w turnieju wyniosła 30 000 euro. Było to drugie zwycięstwo Praneshy w turnieju w tym roku. Grało łącznie 177 graczy, w tym 31 GM, 43 IM, WGM i 4 WIM, z 28 krajów. Wynik IM Jana Malka: +5 =3 -1, ranking uzyskany 2623.

FOT. IREZYMAKOWICZ

IM Jan Malek

Lipcowy turniej we francuskim Aix-en-Provence zakończyłem na 6. miejscu. Zdobyłem drugą normę arcymistrzowską, z czego bardzo się cieszę. Dobrze zacząłem turniej, bo wygrałem dwie partie z niżej notowanymi rywalami i zremisowałem czarnymi z arcymistrzem Bartłomiejem Heberlą. W 4. rundzie zmierzyłem się z reprezentującym Litwę arcymistrzem Kazakouskim.

□ Jan Malek	2479
■ Walery Kazakouski	2603

Obrona królewsko-indyjska E73
Trophy Dole Nextlane Grand,
Prix Aix en Provence, 2024

1.d4 ♖f6 2.c4 g6!?

Zostałem mocno zaskoczony już w 2. ruchu. Mój przeciwnik ostatni raz zagrał 2...g6 w partii klasycznej ponad 10 lat temu.

3.♗c3 ♗g7 4.e4 d6 5.♙e2 0-0 6.h3!?

Zdecydowałem się kontr-zaskoczyć przeciwnika bardzo rzadkim wariantem przeciw obronie królewsko-indyjskiej. Idea polega przede wszystkim na wyczekaniu na reakcję przeciwnika. Jeśli zagrają typowo pionem na e5, to można wyskoczyć gońcem na g5. Natomiast po ruchach c5 i d5 pionek na h3 też się przyda, gdyż zabiera czarnym możliwość związania skoczka ruchem ♗g4 (po ewentualnym ♗f3).

6...e5 7.d5 ♗a6 8.♗g5 c6 9.♗f3

9... ♖b6!

Przeciwnik odpowiada w ciekawy sposób. Idea ♖b6 polega na tym, że nie można było zagrać od razu ♖c5-a5 ze względu na 9... ♖c5 10.b4!

- kontynuacja 9...h6 10.♗e3 ♖h5 byłaby bardziej typowym zagranieciem;

- 9...♖c5?! 10.b4! ♖a6 11.a3 z przewagą białych.

10.♞b1 ♖c5 11.♖d2

Teraz nie można grać 11.b4?, bo wisi pion na e4: 11...♖cxe4 -+.

11...a5 12.♗e3 ♞d8

Czarne uzyskały zamierzone ustawienie. Mimo tego, straciły dużo temp i białe mają klarowny plan. Jaki?

13.a3!

Oczywiście! Trzeba zdobywać przestrzeń na skrzydle hetmańskim przez manewr a3-b4.

13...♗d7

13...a4 14.♗xc5 dxc5 15.♖xa4 ±.

14.b4!?

Ruch 14.b3! ze spokojnym przygotowaniem b4, poprzez 0-0 i ♞a1, aby nie dać czarnym okazji do wymiany skoczków przez ♖a4, również zasługiwał na uwagę.

14...axb4 15.axb4 cxd5!

Czarne mają mniej przestrzeni, więc muszą wymieniać figury. Wtrącenie cxd5

umożliwia zagranie ♖a4.

Po 15...♖a6? 16.0-0 pozycja czarnych wyglądałaby katastrofalnie.

16.cxd5

16.bxc5? d4 ♚.

16...♖a4! 17.♞b3!

Białe dokonują wymiany na swoich warunkach.

Po 17...♖xa4? forsownie ginie pionek: 17...♗xc4 18.♞c1 ♖c8! 19.♞a3 ♗c2! 20.♖c1 ♗xe4 ♚.

17...♖xc3

17...♞c7? 18.♖b5! ♗xb5 19.♗xb5± ♖c3 20.♖c1 +-.

18.♞xc3 ♞a2?!

Przeciwnik po dłuższym namyśle decyduje się na logiczny plan uaktywnienia ciężkich figur po liniach „a” i „c”. Następnie chce zagrać ♞a8 i ♖c8. Dodatkowo białe muszą uważać na możliwość oddania jakości ♖d2. Jednak plan ten okazuje się zbyt wolny. Jaka jest najlepsza reakcja? Kontynuacja 18...♖h5 19.♗xh5 gxh5 20.0-0 f5 dawałaby czarnym silniejszą kontrolę, jednak po 21.f3 białe nadal zachowałyby małą przewagę.

19.b5!

Blokuje aktywność czarnych, zdobywa przestrzeń i przygotowuje pole b4 dla hetmana.

- 19.♗c4? byłoby wпадnięciem prosto w zasadzkę przeciwnika 19...♖xd2! 20.♞xd2 ♖xe4 21.♞c2 f5 i czarne mają fantastyczną rekompensatę w postaci aktywnych figur i silnych pionków w centrum;

- 19.0-0 ♖xe4 20.♖xe4 ♖xe2 również nie jest oczywiste z uwagi na 21.♖xd6 ♗xh3! ±.

19...♞a8

Teraz bicie 19...♖xd2 nie jest już tak groźne: 20.♞xd2 ♖xe4 21.♞b4!± f5 22.♖c1! grozi

b6 i ♖c7. Białe figury są tym razem na właściwych pozycjach. A jeśli 22...b6, to 23.♖c6! ♗xc6 24.bxc6 ♖c5 25.0-0 i pionek na c6 daje białym wielką przewagę.

20.0-0 ♖c8 21.♞b4 ♖xe4?

Desperacja.

Cofnięcie skoczka 21...♖e8 było lepsze, chociaż po 22.♗c4 (22.♖c4? ♖xe2 23.♖b6 ♞b8 24.♖xd7 ♞c7 25.♖b6 ♗h6!! 26.♗xh6 (26.♖xc8? ♗xe3 27.fxe3? ♞c2! -+.) 26...♞xb6 27.♗e3 ♞d8 28.♖fc1 ♖cc2 29.♖xc2 ♗xc2 30.♞a1 ±) 22...♞a4 23.♞b3 z następnym ♖fc1 białe zachowują przewagę.

A teraz pojawia się pytanie: czym lepiej odbić na e4?

22.♞xe4!?

Bezpieczna droga, ale pozwala czarnym na kontynuowanie walki. Powstaje pozycja, w której białe mają dwie lekkie figury przeciw wieży i pionkowi, jednak ich duża przewaga nie ulega wątpliwości ze względu na więcej przestrzeni i dobre pola dla figur.

Bicie skoczkiem 22.♖xe4! prowadzi do forsownej wygranej: 22...♞xe2 23.♞xd6 ♗f5 24.♖f6+ ♗xf6 (24...♖h8 25.♖bc1! +-.) 25.♞xf6 ♖xc3 (25...♗b1 26.♗h6! +-.) 26.fxe3 ♗xb1 27.♞xf7+ ♖h8 28.♞f6+ ♖g8 29.♞e6+ ♖g7 (29...♖h8 30.♖f7 +-.) 30.♖f7+ ♖h6 31.♞f6 +-.

22...♗f5 23.♞b4 ♗xb1 24.♖xb1 f5!?

Daje białym drugą szansę na szybkie zakończenie gry. 24...♔f8 było jedyną szansą na przedłużenie walki. Choć wtedy 25.g4! zatrzymałoby ruch f5. Jak zakończyć forsownie partię?

25.♖d6! f4 26.♐c4!

Wykorzystuję słabości taktyczne czarnych.

26...f×e3

26...♞e8 27.♗d2 +-,

27.♐b6 ♞a1

- 27...♞×e2 28.♞e6+ ♔h8 29.♐×a8+-;

- 27...e×f2+ 28.♔f1! (28.♔h2?? ♞×e2 29.♐×a8 ♞f8! i czarne niespodziewanie się ratują 30.♞f1 ♞e1! =) 28...♞a1 29.♗d1! +-,

28.♞f1 ♞×f1+ 29.♗×f1 e×f2+

Ruch 29...e2? mógł być ostatnią pułapką. 30.♞e6+! (30.♐×a8?? ♞c1! 31.♞e6+ ♔f8! =; 30.♗×e2?? ♞c1+ 31.♔h2 ♞f8 +-) 30...♔h8 31.♐×a8! +-. Teraz ♞c1 nic nie daje, bo grozi ♞e8 z matem.

30.♔h2! +- ♞c1 31.♞e6+ ♔h8 32.♐×a8 h5 33.♞e8+ ♔h7 34.♗d3

Uważam tę partię za bardzo pouczającą, ponieważ pokazuje plany gry przeciw obronie królewsko-indyjskiej, a także uczy, jak radzić sobie w sytuacjach, gdy przeciwnik nas zaskakuje.

Było to dla mnie ważne zwycięstwo, które ustawiło mnie na świetnej pozycji do walki w kolejnych rundach o normę i dobre miejsce w turnieju.

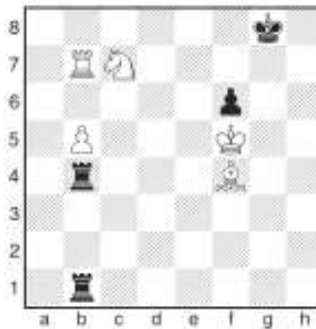
1-0

♠ Jan Malek 2479

♣ Anton Demczenko 2609

Gambit hetmański D26
Trophy Dole NextLane Grand,
Prix Aix en Provence, 2024

Na koniec chciałem zaprezentować fragment mojej partii z ostatniej rundy. Aby lepiej zrozumieć, warto poznać jej kontekst. Po remisach w rundach 5. i 6., odniosłem dotkliwą porażkę w 7. rundzie z młodym hinduskim arcymistrzem Praneshem. W 8. rundzie wygrałem ze słabszym zawodnikiem z Francji. Te wyniki sprawiły, że w ostatniej rundzie, aby zdobyć normę arcymistrzowską, musiałem wygrać z Antonem Demczenką.

Po 58 ruchach bardzo ciekawej walki na szachownicy stanęła taka pozycja. Gołym okiem widać, że białe mają bardzo dużą przewagę, prawdopodobnie technicznie wygraną, jednak realizacja przewagi z ciągle skracającym się czasem nie należy do najprostszych. Przeciwnik zagrał

58...♔h8

Jak zakończyć partię w efektywny, a zarazem bardzo efektowny, sposób? Zaczęłem liczyć warianty. Początkowo chciałem zagrać 59.♔g6 z ideą 59...♞×f4 60.♞b8 mat, ale czarne grają 59...♞g1+ i białe muszą wrócić królem na f5, nic nie osiągając. Potem pomyślałem o ruchu gońcem, ale 59.♗d6 ♞d4 60.♔e6 ♞e1+ 61.♔d7 ♞ed1 także nie wyglądało zbyt zachęcająco. Białe nie robią znaczącego progresu, a czarne zaraz mogą same uruchomić swojego pionka „f”.

I w tym momencie wpadłem na pomysł, który natychmiast zakończył partię.

59.♗g5!

59.♗d6 ♞d4 60.♔e6 ♞e1+ 61.♔d7 ♞ed1.

59...♞×b5+

Po 59...f×g5 jest puenta 60.♔g6! Pionek czarnych na g5 tworzy „tarczę” dla białego króla i nie ma obrony przed ♞b8 z matem.

60.♐×b5 1-0

Tym bardzo pozytywnym akcentem zakończyłem jeden z najlepszych turniejów w moim życiu. Nieczęsto można wygrywać dzięki tak pięknym ruchom i to w decydujących partiach, dlatego posunięcie 59.♗g5! na pewno na długo zostanie w mojej pamięci. Mam nadzieję, że dwie przedstawione przeze mnie partie pomogą czytelnikom Mata w ich szachowym rozwoju.

Życzę Państwu okazji do doświadczania podobnych momentów we własnych partiach.